



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 5/03

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 19. februára 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Klučku, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Alexandra Bröstla v konaní o sťažnosti JUDr. S. K., bytom B. B., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., B. B., vo veci porušenia jeho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom pri jeho navrhovaní za kandidáta na funkciu predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 74 z 20. decembra 2002 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. S. K. na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom pri jeho navrhovaní za kandidáta na funkciu predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 74 z 20. decembra 2002 p o r u š e n é b o l o .

2. Uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky č. 74 z 20. decembra 2002 z r u š u j e a vec vracia Súdnej rade Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi *n e p r i z n á v a* úhradu trov tohto konania.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti *n e v y h o v u j e*.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 13. januára 2003 doručené podanie JUDr. S. K. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom B. B., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., B. B., označené ako „Ústavná sťažnosť proti uzneseniu zo dňa 20. 12. 2002“. Z jeho obsahu vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) č. 74 z 20. decembra 2002. Sťažovateľ uviedol:

„I.

Predsedovi Najvyššieho súdu SR JUDr. Š. H. uplynie dňa 10. 2. 2003 funkčné obdobie predsedu tohto súdu.

Z toho dôvodu ako predseda Súdnej rady SR zvolal na deň 20. 12. 2002 zasadnutie tejto rady, ktorá okrem iného rozhodovala o návrhu kandidáta na predsedu NS SR podľa čl. 141a ods. 4 písm. a) Ústavy SR.

Súdna rada SR, ako aj jej predseda vedeli, že som bol navrhnutý na jedného z kandidátov na túto funkciu včas, osobne som však pozvánku nedostal. O zasadnutí rady som sa dozvedel len od členov rady, ktorí ma do funkcie navrhli.

Súdna rada dňa 20. 12. 2002 prijala uznesenie, ktorým navrhuje na funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR JUDr. Š. H.

Uznesenie bolo prijaté na základe tajného hlasovania radou s pomerom hlasov:
JUDr. H. 10 hlasov – za

JUDr. K. 6 hlasov – za

2 členovia sa zdržali hlasovania

Nie je mi známe, či Súdna rada postupovala na základe prijatého rokovacieho alebo volebného poriadku, pretože o tom som nebol upovedomený.

Uznesenie Súdnej rady SR mi nebolo doručené, pretože jeho obsah nemôžem doložiť ako dôkaz.

Navrhujem Ústavnému súdu SR vyžiadať od Súdnej rady SR rokovací, resp. volebný poriadok a uznesenie o hlasovaní o kandidátovi na post predsedu Najvyššieho súdu SR.

Podľa článku 141a/ 1 Ústavy SR predsedom Súdnej rady SR je predseda Najvyššieho súdu SR.

Ústava SR určuje v citovanom ustanovení kto sú ďalší členovia Súdnej rady SR.

Z ďalších ustanovení nevyplýva osobitné postavenie predsedu Najvyššieho súdu SR ako predsedu tejto rady, najmä či ide o jeho právomoc organizačného charakteru vo vzťahu k tejto rade, alebo aj vecného charakteru.

Ústava SR výslovne nehovorí kedy predseda Súdnej rady SR má právo hlasovať vo veciach personálnych, resp. kedy je vylúčený z takého hlasovania, najmä ak sa týka jeho osoby.

Pre návrh na kandidáta na funkciu predsedu NS SR bolo potrebné získať 10 hlasov od členov Súdnej rady SR, teda prostú nadpolovičnú väčšinu.

JUDr. H. získal 10 hlasov, teda prostú väčšinu hlasov od členov Súdnej rady SR, ktorí sa zasadnutia zúčastnili v plnom počte.

Nebolo sporným, že JUDr. H. sa hlasovania zúčastnil. Tým sa podieľal na získaní potrebného počtu 10 hlasov.

JUDr. H. sa nevzdal možnosti hlasovať, aj keď išlo o jeho osobu.

Ja ako ďalší kandidát, som toto právo nemal. Pokiaľ by JUDr. H. nehlasoval, nezískal by potrebný počet hlasov a voľba by sa zrejme musela opakovať.

II.

Podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Funkcia predsedu NS SR nesporne je verejnou funkciou. Predloženiu návrhu prezidentovi SR na vymenovanie predsedu NS SR podľa čl. 141a ods. 4 písm. c) Ústavy SR predchádzala voľba členmi Súdnej rady SR.

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva zakotvila jednu zo zásad – „rovnosť strán“ – spočívajúcu aj v tom, že žiadna zo strán nesmie mať podstatnú výhodu voči protistrane (spravodlivosť konania). Táto zásada platí vo všeobecnosti a nemožno ju aplikovať len na samotné súdne konanie.

Listina základných ľudských práv a slobôd, ako aj Ústava SR uvedenú zásadu akceptovala, ako aj celú filozofiu ľudských práv, o čom svedčí aj vyššie citovaný čl. 30 ods. 4 Ústavy SR

JUDr. H. hlasoval sám o sebe. Nie je rozhodujúci morálny postup o tom, nie je rozhodujúci ani procesný postup, ak vôbec Súdnu radou bol prijatý, pretože je rozhodujúce z hľadiska právneho, že došlo k porušeniu čl. 30 ods. 4 Ústavy SR.

JUDr. H. zo 17 členov Súdnej rady potreboval, aby získal hlasy 9 členov Súdnej rady a druhý kandidát musel získať 10 hlasov, čo bola zjavná výhoda JUDr. H.

Tým, že JUDr. H. rozhodoval o personálnej otázke, v ktorej bol priamym účastníkom, neboli Súdnu radou SR vytvorené rovnaké podmienky k prístupu k funkcii predsedu NS SR.

JUDr. H. tým, že Súdnu radou SR mu bolo umožnené hlasovať o funkcii predsedu NS SR, keď bol sám jedným z kandidátov, dostal sa do výhody oproti druhému kandidátovi. Druhý kandidát samozrejme takú možnosť nemal, čím sa automaticky dostal do nevýhodnej polohy. Tomu však už predchádzalo oficiálne nepozvanie na zasadnutie rady, neoboznámenie s volebným poriadkom, ak vôbec existoval.

Už čl. 12 ods. 2 Ústavy SR bol postupom tohto orgánu porušený, ktoré ustanovenie je všeobecným ustanovením o rovnosti, pričom ust. čl. 30 ods. 4 Ústavy SR je ustanovením špeciálnym vo vzťahu k nemu. Preto vidím porušenie čl. 30 ods. 4 Ústavy SR aj vo vzťahu k uvedenému čl. 12 ods. 2 Ústavy SR.

Porušenie čl. 30 ods. 4 Ústavy SR Súdnu radou SR je potrebné vnímať aj ako porušenie demokratického fungovania jedného z ústavných orgánov. V danom prípade nešlo len o subjektívne právo uchádzať sa o funkciu predsedu NS SR, ale aj o zabezpečenie objektívnych podmienok – rovnakých podmienok – rozhodovania o tom, kto sa stane kandidátom na funkciu predsedu NS SR.

Súdna rada nedodržala rovnaké podmienky pre kandidátov na funkciu predsedu NS SR, preto postupovala v rozpore s Ústavou SR.

Tým bolo založené moje právo podať ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR, pretože Súdnu radou SR bolo porušené moje právo uchádzať sa o kandidatúru na funkciu predsedu NS SR za rovnakých podmienok ako u JUDr. H.

III.

Opravný prostriedok proti uzneseniu Súdnej rady SR mi nebol poskytnutý. Rozhodnutie Súdnej rady SR nepodlieha súdnemu prieskumu pred všeobecným súdom. Z uvedeného vyplýva právomoc Ústavného súdu SR na prejednanie veci.

IV.

Sťažovateľ na základe týchto skutočností navrhuje, aby senát Ústavného súdu SR vyslovil podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy SR

NÁLEZ

Konaním a uznesením Súdnej rady SR zo dňa 20. 12. 2002 pri rozhodovaní o predložení návrhu kandidáta na predsedu NS SR boli porušené základné práva JUDr. S. K. zakotvené v čl. 30 ods. 4 vo vzťahu k čl. 12 Ústavy SR tým, že mu nevytvorila rovnaké podmienky prístupu kandidátov na funkciu predsedu NS SR.

Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Súdnej rady SR zo dňa 20. 12. 2002 v časti týkajúcej sa voľby kandidáta na funkciu predsedu NS SR.

Ústavný súd SR prikazuje Súdnej rade SR obnoviť stav vo voľbe kandidáta na funkciu predsedu NS SR a ukladá Súdnej rade SR zdržať sa predloženia takého návrhu prezidentovi SR až do opätovného rozhodnutia.

Ústavný súd SR odkladá vykonateľnosť uznesenia Súdnej rady SR o predložení mena kandidáta prezidentovi SR na funkciu predsedu NS SR a ukladá Súdnej rade SR zdržať sa predloženia takého návrhu prezidentovi SR až do opätovného rozhodnutia.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí 15. januára 2002 podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2

citovaného zákona. Keďže existenciu takýchto dôvodov nezistil, prijal sťažnosť na ďalšie konanie.

Ústavný súd súčasne podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde odložil vykonateľnosť uznesenia súdnej rady č. 74 z 20. decembra 2002 o schválení návrhu predložiť prezidentovi Slovenskej republiky na vymenovanie za predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) JUDr. Š. H.

K odkladu vykonateľnosti označeného uznesenia súdnej rady uviedol:

„Odklad vykonateľnosti je odôvodnený dôležitým verejným záujmom, ktorý ústavný súd vidí v tom, že postup Súdnej rady Slovenskej republiky pri navrhovaní do funkcie kandidáta na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky musí byť zbavený akýchkoľvek pochybností o tom, či je v súlade s ústavou. V okolnostiach prípadu je tento verejný záujem zvýraznený tým, že ide o ústavne a historicky prvý úkon Súdnej rady Slovenskej republiky, ktorým prezidentovi Slovenskej republiky navrhuje kandidáta na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.“

Odkladom vykonateľnosti nevzniká žiadnym osobám ujma, ktorá by bola porovnateľná s ujmom, ktorá by vznikla, ak by sa pri vymenovaní predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zistilo v postupe Súdnej rady Slovenskej republiky pri navrhovaní kandidáta na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušenie ústavnosti.

Odklad vykonateľnosti znamená, že do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej prezident Slovenskej republiky nemôže vymenovať kandidáta navrhovaného Súdnu radou Slovenskej republiky za predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.“

Ústavnému súdu bolo ďalej 20. januára 2003 doručené podanie označené ako „Ústavná sťažnosť proti uzneseniu zo dňa 20. 12. 2002 – pristúpenie JUDr. Š. H., bývajúceho v B., predsedu Najvyššieho súdu SR, do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu.“

Z obsahu tohto podania vyplynulo, aby bol predseda najvyššieho súdu s poukazom na ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 93 Občianskeho súdneho

poriadku pripustený do konania ako vedľajší účastník, pretože v tomto konaní mieni uplatňovať „zachovanie... ústavných práv, ktorých porušenie priamo hrozí“.

Okrem toho v podaní uviedol: „*Keďže v našom procesnom práve je predpojatost' posudzovaná striktne, stačí púha pochybnosť o sudcovej nezaujatosti; nestačí, ak sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach ktorejkoľvek zo strán sporu. Totiž už sama pochybnosť v tomto smere, nech je akokoľvek neopodstatnená, stačí narušiť nestrannosť súdu. Preto žiadam navrhovaných sudcov – Ludmilu Gajdošiková, Alexandra Bröstla a Jána Kľučku – vylúčiť z konania a rozhodovania tejto veci.*“

Zo stanoviska odporcu a vedľajšieho účastníka konania ďalej vyplynulo:

„*Právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v spojitosti s čl. 12 ods. 2 ústavy súvisí s oprávnením podieľať sa na správe verejných vecí. Takéto právo je univerzálne, patrí každému občanovi bez rozdielu pohlavia, národnosti, náboženstva, politickej príslušnosti k akejkoľvek skupine či iného dôvodu. Správou verejných vecí je účasť na politickom živote štátu, správe štátu i správe verejných záležitostí a znamená tiež možnosť uchádzať sa a zastávať akékoľvek funkcie vo verejnom živote bez akejkoľvek diskriminácie. Uvedenému ustanoveniu čl. 30 ods. 4 a čl. 12 ods. 2 ústavy zodpovedá i čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ktorý ustanovuje, že každý občan má právo a možnosť bez akýchkoľvek rozdielov uvedených v čl. 2 Paktu a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny. Rovnaké podmienky pre prístup k verejným službám krajiny znamenajú, že kvalifikačné požiadavky nesmú vylučovať nikoho z týchto služieb z dôvodov uvedených v čl. 12 ods. 2 ústavy alebo čl. 2 Paktu. Rovnaké podmienky tiež znamenajú, že právnym predpisom akejkoľvek sily ani praxou orgánov štátnej moci nemožno preferovať či diskriminovať niektoré skupiny občanov pred inými skupinami, pokiaľ ide o prístup k verejným funkciám.*

V prípade voľby predsedu Najvyššieho súdu SR je preto potrebné vykladať čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 2 a čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach tak, že ústava a zákony majú vytvoriť pre všetkých uchádzačov o tento post rovnaké podmienky, za ktorých sa môžu uchádzať o túto funkciu. Nemožno preto prístup k verejnej funkcii zamieňať s výkonom kompetencie ústavného

orgánu (súdnej rady) kto bude v tejto funkcii, ktoré dôvody si osvojil sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti a tým, že prijal túto sťažnosť, aj ústavný súd vo svojom uznesení z 15. januára 2003, spis. zn. II. ÚS 5/03.

Ak sa podstata podanej ústavnej sťažnosti dotýka hlasovania členov Súdnej rady SR, táto námietka nesúvisí s čl. 30 ods. 4 ústavy, ale naopak je namierená proti čl. 141a ods. 1, 5 ústavy, ktorý článok jednoznačným spôsobom ústavne garantuje všetkým členom súdnej rady hlasovanie v tomto orgáne, od ktorého kvóra odvodzuje aj ústavné schvaľovanie personálnych vecí patriacich do pôsobnosti súdnej rady. Ak ústavodarca umožnil, aby na funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR mohol kandidovať aj člen Súdnej rady SR (čl. 145 ústavy) a zároveň nevyslovil hlasovací cenzus takémuto kandidátovi (čl. 141a ods. 5 Ústavy SR), nie je možné právnymi prostriedkami spochybníť samotný akt voľby. Ak by sme prijali opačný záver bola by spochybnená voľba sudcu Ústavného súdu SR JUDr. M., voľba verejného ochrancu práv doc. K. a ďalších ústavných osôb.

V danom prípade nie je možné posudzovať sťažovateľovo podanie vo väzbe s čl. 12 ods. 2 ústavy (diskriminácia pre „iné postavenie“) s čl. 30 ods. 4 ústavy (rovnaký prístup k funkcii za rovnakých podmienok) je evidentne a nesporne hmotnoprávnym ustanovením, a preto sa nemôže spájať s otázkou členstva v súdnej rade a samotným hlasovaním, pretože toto už je otázka procesná. Sťažovateľova argumentácia porušenia jeho ústavných práv sa preto môže v zmysle čl. 30 ods. 4 v spojitosti s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR posudzovať iba ako porušenie jeho ústavného práva prístupu k funkcii predsedu najvyššieho súdu a nie s výkonom kompetencie ústavného orgánu (súdnej rady), kto bude v tejto funkcii. Takéto ústavné preskúmanie by bolo možné iba vtedy, ak by ústava, či zákon umožňovali preskúmať výsledky volieb v súdnej rade. Takúto úpravu Slovensko nepozná a aj keby existovala, voľba kandidáta na predsedu najvyššieho súdu uskutočnená počas 6. zasadnutia súdnej rady dňa 20. decembra 2002 sa uskutočnila v súlade s čl. 141a ústavy, zákonom o súdnej rade a rokovacím poriadkom súdnej rady. Aj v takom prípade by príslušný orgán mohol iba konštatovať, či voľby prebehli regulérne alebo nie. Ani v takom prípade by ale nemohol príslušný orgán (napr. ústavný súd) odložiť vykonateľnosť dotknutého uznesenia súdnej rady, pretože takéto uznesenie súdnej rady (uznesenie č. 74 z 20. decembra 2002) je iba osvedčením o výsledku volieb. Výsledky volieb nie je možné odložiť a bránenie

v realizácii dôsledkov volieb je nesporne porušením tak vnútroštátneho ako aj medzinárodného práva.

Uznesením č. 74 Súdna rada SR po prerokovaní návrhu kandidátov na vymenovanie za predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí 20. decembra 2002 schválila podľa čl. 141a ods. 4 písm. c) Ústavy SR návrh predložiť prezidentovi SR na vymenovanie za predsedu Najvyššieho súdu SR JUDr. Š. H. Toto uznesenie hmotnoprávne nič nezakladá, ale iba osvedčuje zvolenie kandidáta na funkciu predsedu najvyššieho súdu a konštatuje, že toto bude prezidentovi oznámené. Predmetné uznesenie sa „spotrebovalo“ jeho doručením prezidentovi SR dňa 2. januára 2003 a preto žiadny odklad jeho vykonateľnosti nemôže v právnom štáte orgán ochrany ústavnosti vyhlásiť. Právne významným, v súvislosti s voľbou predsedu najvyššieho súdu súdnou radou, je samotný akt hlasovania členov Súdnej rady SR a jeho výsledok, ktorý predstavuje označená zalepená obálka s hlasovacími lístkami a zápisnica zo 6. zasadnutia súdnej rady, ktorá popisuje priebeh voľby kandidáta na funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR. Práve táto zápisnica okrem iného k bodu 1) schváleného programu konštatuje, že predseda volebnej komisie predniesol výsledok volieb, podľa ktorých kandidát na predsedu Najvyššieho súdu SR dr. H. dostal 10 hlasov, kandidát dr. K. 6 hlasov a 2 členovia súdnej rady sa zdržali, pričom podľa rokovacieho poriadku na voľbu kandidáta predsedu Najvyššieho súdu SR bolo potrebných 10 hlasov. Som preto presvedčený o tom, že Ústavným súdom SR vyriešené odloženie vykonateľnosti uznesenia súdnej rady č. 74 z 20. decembra 2002 nie je právne významné k naplneniu dôsledkov mojej voľby za predsedu Najvyššieho súdu SR Súdnou radou SR.

Moje hlasovanie o návrhu kandidáta na funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR vyplýva zo znenia čl. 141a ods. 1, 5 ústavy, je teda mojím ústavným právom a nemôže byť spochybnené na základe fikcie ako som hlasoval. Porušenie sťažovateľových práv by bolo možné konštatovať vtedy, keby Súdna rada SR postupovala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, teda nie v súlade s čl. 141a ods. 1, 5 Ústavy SR. Tvrdenie sťažovateľa o jeho diskriminácii v zmysle čl. 12 ods. 2 Ústavy SR je zároveň tvrdením o diskriminačnej povahe ods. 1, 5 čl. 141a Ústavy SR. Navyiac, ak by predseda súdnej rady nehlasoval, nič by to nemenilo na „voliteľnej“ situácii pre sťažovateľa, ktorý už keď súhlasil s touto kandidatúrou mal nesporne vedomosť o tom, ako sa hlasuje v súdnej rade a tým tieto podmienky akceptoval. Aj keby sa právne pripustila nerovnosť z titulu členstva v súdnej

rade („de lege ferenda“), teda že člen súdnej rady nemôže hlasovať za seba, logicky by muselo zároveň platiť, že tento člen nemôže hlasovať ani o protikandidátoch, keď títo nemôžu hlasovať o ňom. Ak by platila táto právna konštrukcia, tak v spornom prípade by muselo byť zároveň znížené hlasovacie kvórum (z 10 na 9 hlasov) a nič by sa fakticky nezmenilo na konečnom výsledku. Iba na dokreslenie situácie dodávam, že sťažovateľ sa tiež uchádzal o zvolenie do súdnej rady, ale nebol úspešný.

Na základe uvedeného uznesenie č. 74 z 20. decembra 2002, schválené ústavne konformným spôsobom a osvedčujúce výsledok voľby, nemožno interpretovať ako zásah do niektorého zo sťažovateľových ústavne zaručených práv. Za takýto zásah nie je možné považovať ani tvrdenie sťažovateľa ohľadne nezrovnalosti s jeho pozvánkou a neexistujúcim volebným poriadkom. Sťažovateľ nebol osobne pozvaný preto, že iba členovia súdnej rady môžu navrhovať kandidáta na funkciu predsedu Najvyššieho súdu SR a v rámci pozvánky na 6. zasadnutie súdnej rady konanej 20. decembra 2002 boli všetci členovia výslovne uzrozmene s tým, že zabezpečia účasť svojho prípadného kandidáta na tomto rokovaní, keďže v čase posielania pozvánky nebol známy žiadny kandidát a členovia súdnej rady mohli svojho kandidáta navrhnúť aj priamo na zasadnutí súdnej rady. Navyše pozvánka bola vyvesená v priestoroch najvyššieho súdu na verejnom mieste (nástenka k tomu určená), takže sťažovateľ ako sudca tohto súdu a predseda správneho kolégia mal nesporne vedomosť o tomto zasadnutí aj touto formou, nehľadiac na to, že členovia súdnej rady, ktorí ho navrhovali do funkcie (Dr. M. a Dr. H.) sú tiež sudcami najvyššieho súdu (Dr. M. je členom sťažovateľovho senátu).

Sťažovateľ sa však zasadnutia dňa 20. decembra 2002 osobne zúčastnil, kde mal vytvorený dostatočný časový priestor – ani ho nevyužil – na prezentáciu svojich predstáv o vykonávaní funkcie predsedu Najvyššieho súdu SR.

Na základe uvedených skutočností žiadame Ústavný súd Slovenskej republiky na ústnom pojednávaní vydať toto uznesenie

- 1. Zrušuje svoje uznesenie z 15. januára 2003, spis. zn. II. ÚS 5/03.*
- 2. Sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmieta.*
- 3. Vedľajšiemu účastníkovi priznáva trovy konania.“*

Ústavnému súdu bolo ďalej 27. januára 2003 doručené písomné vyjadrenie súdnej rady zastúpenej JUDr. J. D. a JUDr. P. B. (podľa poverenia z 19. januára 2003), ktoré bolo označené ako „Ústavná sťažnosť proti uzneseniu súdnej rady zo dňa 20. 12. 2002 – písomné vyjadrenie, podklady, požiadavka na verejné pojednávanie, námietka zaujatosti“. Z jeho obsahu okrem iného vyplynulo:

„Súdna rada SR podľa § 28 ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení zák. č. 124/2002 Z. z. odmieta pre jeho predpojatosť sudcu Alexandra Bröstla, sudkyňu Ludmilu Gajdošiková, sudcu Jána Klučku a sudcu Jána Mazáka.

...Súdna rada SR neuplatňuje námietku predpojatosti voči senátu Ústavného súdu SR, ale voči jednotlivým členom senátu, teda voči každému sudcovi zvlášť. Súdna rada SR námietku predpojatosti uplatňuje jedným úkonom s prihliadnutím na okolnosti prípadu, ku ktorým patrí aj všeobecný záujem na rozhodnutí sporu medzi Súdnu radou SR a predkladateľom ústavnej sťažnosti skôr, než dôjde k uplynutiu funkčného obdobia úradujúceho predsedu Najvyššieho súdu SR. Postupným uplatnením námietky proti každému sudcovi senátu by sa zmarila možnosť včasného rozhodnutia. Nadradenie potreby zachovať príležitosť na včasné rozhodnutie sporu nad uplatňovanie námietky predpojatosti voči každému dotknutému sudcovi osobitne by zas mohlo znamenať ujmu na práve Súdnej rady SR na spravodlivý proces.

...Príčinou pre uplatnenie námietky predpojatosti voči Doc. JUDr. Jánovi Mazákovi sú jeho vyjadrenia, ktoré ako predseda ústavného súdu poskytol printovým, aj elektronickým masmédiám.

...Keďže v našom procesnom práve je predpojatosť posudzovaná striktne, stačí púha pochybnosť o sudcovej nezaujatosti, nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach ktorejkoľvek zo strán sporu. Totiž už sama pochybnosť v tomto smere, nech je akokoľvek neopodstatnená, stačí narušiť nestrannosť súdu.

Preto žiadame namietaných sudcov – E. Gajdošiková, A. Bröstla, J. Klučku a J. Mazáka (z dôvodov, aby nerozhodoval ako člen námietkového senátu resp. po prípadnom vylúčení vyššie spomínaných sudcov ako člen senátu, ktorý bude napokon rozhodovať v merite veci) – vylúčiť z konania a rozhodovania o tejto veci.“

V ďalšej časti písomného vyjadrenia (IV. 2 a V) súdna rada zopakovala tú istú argumentáciu, ktorú už uviedol JUDr. H. ako vedľajší účastník konania. Okrem toho v súvislosti s argumentáciou k čl. 30 ods. 4 ústavy uviedla:

„V princípe podobnú situáciu už ústavný súd riešil (rozhodnutie III. ÚS 75/01), keď nerešpektovanie základného práva sťažovateľky na prístup k voleným a iným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 ústavy (odmietnutie predložiť na menovanie do funkcie rektora na základe jej víťazstva vo voľbe akademického senátu) považoval ústavný súd za porušenie jej základných práv a priznal jej finančnú satisfakciu.“

Súdna rada navrhla na ústnom pojednávaní vydať rovnaké rozhodnutie (uznesenie), aké už navrhol vo svojom podaní vedľajší účastník konania.

Podľa § 28 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde 27. januára 2003 sudcovia ústavného súdu (predsedníčka a členovia II. senátu Ľudmila Gajdošíková, Alexander Brörtl a Ján Klučka) predložili v zmysle Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2003 na rozhodnutie III. senátu ústavného súdu návrh na svoje vylúčenie pri rozhodovaní vo veci predmetnej sťažnosti (II. ÚS 5/03), pričom sa jednotlivo vyjadrili, že sa v uvedenej veci necítia byť zaujatí.

Ústavný súd (III. senát ústavného súdu) na neverejnom zasadnutí 29. januára 2003 prerokoval návrh súdnej rady a JUDr. Š. H., vedľajšieho účastníka, na vyhlásenie predpojatosti namietaných sudcov ústavného súdu a takto rozhodol:

„1. Návrh na vyhlásenie predpojatosti sudcov Alexandra Brörtla, Ľudmily Gajdošíkovej, Jána Klučku a Jána Mazáka vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 5/03 odmieta.

2. Sudcovia Alexander Brörtl, Ľudmila Gajdošíková a Ján Klučka nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sp. zn. II. ÚS 5/03.

...Námietkou predpojatosti voči sudcovi Jánovi Mazákovi sa ústavný súd meritórne nezaoberal, lebo sa nepodielal na konaní a rozhodovaní vo veci sp. zn. II. ÚS 5/03, a teda jeho predpojatosť nemožno namietat’.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudcu Ľubomíra Dobríka.“

V odôvodnení tohto odlišného stanoviska sa uvádza:

„Návrh ... náležitosti nespĺňal, neboli pripojené rozhodnutia, ktorými malo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody. Okrem tvrdenia sťažovateľa nebola preukázaná jeho aktívna legitímácia (čo je elementárny predpoklad v účasti na konaní pred každým súdom), aj napriek tomu bol návrh prijatý na ďalšie konanie. Aj takéto konanie (urýchlené) je spôsobilé vzbudiť u verejnosti pochybnosti o nestrannosti, a to už aj z toho dôvodu, že ide o prvé použitie daných inštitútov ústavy, ktoré mali byť a musia byť zárukou nezávislosti súdnej moci od moci výkonnej a zákonodarnej, a to napriek rôznym prezentáciám tejto realizácie (ako dobrej alebo zlej zvesti pre občana od čelného predstaviteľa moci výkonnej).

V tejto veci tak občanom citlivo chápanej a sledovanej musí byť postup súdu jasný a transparentný, čo je zárukou nestranného a ústavného rozhodovania a rozhodnutia.“

Na základe žiadosti predsedu súdnej rady z 24. januára 2003 č. 1 Ksr 6/03 doručenej ústavnému súdu 28. januára 2003 bolo povereným zástupcom súdnej rady (JUDr. B. a JUDr. Š. – namiesto pôvodne uvedeného JUDr. D.) umožnené 29. januára 2003 nahliadnuť do spisu vo veci sp. zn. II. ÚS 5/03 a do rozvrhu práce ústavného súdu.

Ústavnému súdu bolo 5. februára 2003 doručené uznesenie súdnej rady č. 102 z 27. januára 2003, z ktorého vyplynulo poverenie JUDr. D. a JUDr. B. zastupovaním súdnej rady „v spore sťažovateľa dr. K. pred Ústavným súdom“.

Vedľajší účastník doručil 7. februára 2003 ústavnému súdu „Návrh na vykonanie dokazovania vo veci III. ÚS 27/03“, z ktorého vyplynulo, že navrhuje, aby ústavný súd „vykonal dokazovanie vypočutím nasledovných svedkov:

1/ JUDr. J. H., Krajský súd, Wansovej 8, 974 88 Banská Bystrica;

2/ JUDr. Š. D., Kolárska č. 8, SAK, 800 00 Bratislava;

3/ JUDr. I. H., Najvyšší súd SR, Župné nám. č. 12, 800 00 Bratislava a

4/ JUDr. J. M., Najvyšší súd SR, Župné nám. č. 12, 800 00 Bratislava.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ uvádza vo svojej sťažnosti – ako dôvod na jej podanie – okolnosti, súvisiace s fázou akvizície a prípravy na zasadnutie Súdnej rady, v ktorých by malo čiastočný pôvod tvrdené porušenie čl. 30 ods. 4/ Ústavy SR, považujem za vhodné vykonať na tieto okolnosti dokazovanie. Ide totiž o také okolnosti, ktoré doplnia poznatky Ústavného súdu, získané z dokladov, predložených účastníkmi“.

Na ústnom pojednávaní, ktoré sa konalo 10. februára 2003, ústavný súd vykonal ďalšie dokazovanie nevyhnutné na zistenie stavu vecí, t. j. na zistenie postupu súdnej rady pri navrhovaní kandidátov na funkciu predsedu najvyššieho súdu, a to ako listinnými dôkazmi, tak aj výsluchmi účastníkov konania.

Sťažovateľ namietol skutočnosť, že súdnu radu zastupujú v konaní pred ústavným súdom dvaja poverení zástupcovia, a namietol pripustenie vedľajšieho účastníka do konania. Ústavný súd po porade rozhodol o zamietnutí návrhu sťažovateľa na obmedzenie počtu právnych zástupcov v konaní pred ústavným súdom a pripustil ako vedľajšieho účastníka konania JUDr. Š. H.

Sťažovateľ vo svojom stanovisku na ústnom pojednávaní uviedol, že sa pridrižiava písomnej podoby sťažnosti, pričom za podstatné považuje to, že kandidátovi na funkciu predsedu najvyššieho súdu (sťažovateľovi) neboli vytvorené rovnaké podmienky prístupu k tejto funkcii ako ďalšiemu kandidátovi (vedľajšiemu účastníkovi). K tomu ďalej uviedol:

„Nestalo sa tak a to sa začalo už tým, že potom ako členovia súdnej rady navrhli sťažovateľa za kandidáta na funkciu predsedu najvyššieho súdu, sťažovateľ nedostal pozvanie na rokovanie súdnej rady, hoci súdna rada týždeň vopred poznala, že sťažovateľ je navrhnutý za kandidáta. Nie je pravdou, čo sa uvádza vo vyjadrení Súdnej rady Slovenska, ako aj vo vyjadrení vedľajšieho účastníka, že bolo úlohou členov súdnej rady, ktorí navrhli kandidáta, pozvať kandidáta na rokovanie súdnej rady. Toto sa týkalo len prípadu, ak by člen súdnej rady priamo na konanie priviedol nového kandidáta, ktorého by chcel predstaviť na rokovaní súdnej rady. Týmto okrem iného bol porušený aj čl. 12 ods. 2 rokovacieho poriadku súdnej rady, podľa ktorého kancelária má včas oznámiť oprávnenej

osobe, že súdna rada bude rozhodovať o jej veci. ...Argumentácia vyvesením pozvánky na najvyššom súde je podľa nášho názoru absurdná a nezodpovedá závažnosti aktu výberu budúceho predsedu najvyššieho súdu.

... Za podstatné považujeme aj to, že súdna rada pred tým, ako rozhodovala o voľbe kandidátov, verejným hlasovaním rozhodla (vyplýva to zo zápisnice)... rozhodla, že JUDr. H. ako člen súdnej rady a JUDr. K. ako kandidát nebudú vzájomne prítomní pri prejavoch toho druhého účastníka. Tým došlo k paradoxnej situácii, že JUDr. H. síce nebol prítomný na predstavení kandidáta JUDr. K., keď on prezentoval svoje predstavy o fungovaní najvyššieho súdu, ale v ďalšej fáze sa zúčastnil hlasovania. “

Zástupca súdnej rady JUDr. P. B. sčasti predniesol a potom odovzdal do spisu „Doplnujúce stanovisko k doterajšiemu priebehu konania na Ústavnom súde Slovenskej republiky vo veci II. ÚS 5/03“. Vo svojom stanovisku k sťažnosti sťažovateľa okrem iného uviedol:

„... predmetom sporu ústavnej sťažnosti na ústavnom súde je otázka porušenia ústavných práv jeho klienta, a nie posudzovanie alebo výklad, alebo interpretácia, dokonca podzákonnej normy, ktorou je Rokovací poriadok Súdnej rady Slovenskej republiky.

... V tomto smere chcem povedať, že vlastne samotný spôsob navrhovania kandidáta na funkciu predsedu najvyššieho súdu pre jeho menovanie prezidentom Slovenskej republiky je uvedený v čl. 141a Ústavy Slovenskej republiky a je uvedený v tej forme, ako dotknutý článok vlastne hovorí a ho pomenúva. V tomto smere samotný rokovací poriadok ani nemohol nijakým spôsobom reagovať na tento spôsob, pretože on sám osebe nie je voľbou...

A preto aj v rámci samotného rokovacieho poriadku hneď po prvom článku je pod názvom Voľby a ďalšie personálne návrhy...súdnej rady uvedený celý rozsah kreačných právomocí súdnej rady jednak tých, kde súdna rada predstavuje len akýsi medzistupeň k celkovému kreovaniu ústavných orgánov, v danom prípade tiež predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

...Celý rokovací poriadok je založený na tej skutočnosti, že konanie v rámci súdnej rady sa deje neverejným spôsobom. Čiže ide do istej miery o formalizovaný spôsob konania pred Súdnou radou Slovenskej republiky. V tomto duchu je možné vyčítať z jednotlivých

článkov rokovacieho poriadku tú skutočnosť, že na pôdu rokovania súdnej rady nie je možné dostať vec ne jej rokovanie iným spôsobom ako iba tým, že sa jej zmocní alebo že si ju osvojí niektorý z členov Súdnej rady Slovenskej republiky.

... Bola stanovená istá inštrukcia pre členov súdnej rady znejúca v tom smere, že v prípade, ak využijú toto svoje právo, majú ho možnosť, teda majú právo využiť túto možnosť najneskôr do času v podstate začatia uvedeného rokovania, s tým ale, že ak tak urobia, majú povinnosť, alebo teda je ich vecou, aby zabezpečili aj prítomnosť uvedených kandidátov na rokovaní súdnej rady. Chcem povedať, že rokovací poriadok, ako som uviedol celkom na úvod, je založený v zásade na neverejnom rokovaní. To znamená, že ide o proces, ktorý je skôr formalizovaný a ktorý jednoznačne nehovorí o nejakej vnútornej a jasne pomenovanej povinnosti zo strany súdnej rady vzťahujúcej sa k tretím osobám. Tieto sú obsiahnuté v niektorých článkoch v tom smere, že niektoré osoby majú právo byť účastné, tak ako to spomenul pán Dr. K., počas rokovania vo veciach, ktoré sa dotýkajú ich postavenia alebo ich osôb, ale toto ich právo zároveň nie je administratívnou povinnosťou súdnej rady prípadne neexistujúcej kancelárie súdnej rady, aby zmanažovala ich prítomnosť na samotnom rokovaní. Chcem povedať, že podobným postupom napríklad sa rokuje a prebiehajú postupy aj v iných ústavných orgánoch. Spomeniem napríklad parlament Slovenskej republiky, ktorý je v tejto oblasti oveľa lepšie prepracovaný z hľadiska zákonnej procesnej úpravy aj samotných rokovacích poriadkov, dokonca aj samotných volebných poriadkov, ale bez ohľadu na to, napríklad v prípade voľby členov alebo teda kandidátov na funkciu sudcov ústavného súdu alebo sú to rôzne iné funkcie, nikde sa nežiada alebo nevyžaduje, aby sa vykonávalo nejaké sedenie a vypočúvanie a by som povedal osobná, zo zákona osobná účasť týchto kandidátov a týchto ľudí. To, že to obsahuje tento rokovací poriadok, je podľa nášho názoru správne, ale nič to nemení na fakte, že súdna rada v danom prípade porušila nejaké svoje zvyklosti. Spôsob oznámenia konania uvedeného rokovania dňa 20. decembra bol v budove najvyššieho súdu všeobecne známou skutočnosťou. Vedeli o tom všetci traja predkladatelia pána Dr. K. ako kandidáta na predsedu najvyššieho súdu - pán Dr. M., pani Dr. H. aj pán Dr. D. Boli dopredu všetci traja vlastne inštruovaní o spôsobe, akým sa bude z hľadiska rovnosti, akým sa bude diať proces predstavovania týchto kandidátov, prípadne ich vypočutia na samotnom rokovaní súdnej rady. Takže viniť súdnu radu z toho, že nejakým administratívnym úkonom navyiac

neexistujúcej kancelárie mala osobitnou formou pozývať kandidátov na tento post, sa mi zdá nenáležitú. Aj to v prípade, ak by ústavný súd zvažoval nejaký právny význam samotnej tejto normy rokovacieho poriadku súdnej rady. Čiže v tomto smere si myslím, že žiadne ústavné práva, dokonca žiadne práva pána Dr. K. neboli porušované. Vedel, a to myslím je nesporné, môže prípadne reagovať na to aj sám, nesporne vedel, že uvedené rokovanie sa koná dňa 20. decembra roku 2002. Nesporne mal možnosť v prípade svojej iniciatívy sa oboznámiť aj s či už rokovacím poriadkom, alebo bližšími vecami dotýkajúcimi sa samotnej tejto voľby z hľadiska predpokladov pre výkon funkcie, teda predsedu najvyššieho súdu, ktoré mimochodom tým, že sú stanovené v našom platnom právnom poriadku, sú všeobecne známe a nepochybujem o tom, že pán Dr. K. ako poznal aj znenie či už ústavného čl. 141a a prípadne zákona o Súdnej rade Slovenskej republiky. Pokiaľ by tieto skutočnosti mali byť skutočne sporné a od nich by sa malo odvíjať aj skutočné rozhodovanie ústavného súdu v tomto prípade, myslím, že bezo zvyšku je možné vyvrátiť všetky tieto skutočnosti aj výpoveďami svedkov všetkých členov Súdnej rady Slovenskej republiky, prípadne aj zapisovateľky, ktorá bola na tomto rokovaní, pretože v tomto my problém nevidíme. A nevidíme v tom ani nijaký zádrhel vo vzťahu k Dr. K. Pokiaľ hovorí, že pán predseda H. vystúpil ako prvý a potom, že bola dohoda v súdnej rade, že nebudú tam navzájom pôsobiť obidvaja kandidáti, zase tieto veci prebehli alebo sa udiali na základe predchádzajúcej rozpravy v samotnej súdnej rade a boli predmetom hlasovania, pretože boli rôzne názory na to, akým spôsobom sa má udiť samotný ten proces vypočutia jednotlivých kandidátov v rámci súdnej rady. Myslím si, že je neoddiskutovateľné, ak by to malo byť alebo vzbudzovať nejaké pochybnosti. Zase je to možné vyvrátiť aj výsluchom vlastne členov súdnej rady v tom smere, že vopred sa hlasovalo o tom, že v akom poradí vystúpia jednotliví kandidáti. Hlasovalo sa taktiež o tom, že či majú byť vzájomne prítomní alebo neprítomní, ale nie preto, že by si to vopred súdna rada stanovila ako nejaký procesný postup, ale pretože toto vzišlo z diskusie jednotlivých členov súdnej rady a súdna rada sa na tom nevedela zhodnúť. Takže nakoniec sa vlastne aj tieto problémy rozlúskli tým spôsobom, že sa dalo o nich hlasovať a že jednoducho súdna rada povedala svojim demokratickým spôsobom, že prvý vystúpi Dr. H., že má možnosť prezentovať svoje názory ako kandidát na predsedu najvyššieho súdu a že uvedený čas a uvedené možnosti, ktoré využije tento kandidát H., budú poskytnuté aj jeho protikandidátovi Dr. K.. Je pravda, že Dr. H. vystúpil

v rozsahu asi 25 minút, a je pravda, že po tom, ako sa vzdialil a prišiel do rokovacej miestnosti pán Dr. K., že mu bolo povedané podpredsedom súdnej rady Dr. H., že jeho predchodca vystúpil v rozsahu asi 25 minút, bola dohoda, aby tieto pomery boli zhruba totožné, a je tiež pravdou, že pán Dr. K. nevyužil ani tento čas 25 minút na prezentáciu svojich postojov a svojich názorov na budúce pôsobenie, na prípadné pôsobenie vo funkcii predsedu najvyššieho súdu.

Čiže v tomto smere celkom na záver uvediem, neviem, aké iné povinnosti... mala súdna rada, tak ako konštatuje právny zástupca sťažovateľa, aby v súlade s Ústavou Slovenskej republiky vytvorila rovnaké podmienky pre oboch kandidátov. Myslím si, že súdna rada v tých podmienkach, v ktorých dnes pracuje, a myslím, že – aj keď to nesúvisí s predmetom tohto sporu – je potrebné aspoň jednou vetou povedať, že do dnešných dní súdna rada teda nemá svoje vlastné priestory, nemá kanceláriu, ktorá by mala vykonávať prevažný rozsah predovšetkým administratívnych záležitostí dotýkajúcich sa súdnej rady. To znamená, že veci sa priebežne vybavujú, veľakrát improvizujú, ale myslím si, že ani táto improvizácia nejde na ujmu platného právneho poriadku ani na ujmu schváleného Rokovacieho poriadku Súdnej rady Slovenskej republiky. Čiže v tomto smere vlastne odmietame, že by Súdna rada Slovenskej republiky porušila nejaké ústavné práva, a ak, celá obrana aj celý návrh alebo ústavná sťažnosť je postavená na akomsi nerovnakom postavení pri hlasovaní oboch kandidátov. Tento problém nepovažujeme za problém právny, je to problém možno skôr etický a morálny, ale striktne vychádzajúc zo základného čl. 141a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky bolo to ústavné právo kandidáta H., aby hlasoval v danom prípade. ...chcem povedať, že aj pri dosiahnutí stavu, kedy by predseda H. nehlasoval, a keby sa potom ale malo, samozrejme, prispôbiť aj celkové hlasovacie kvórum o jeden hlas nižšie, že kandidát by bol úspešný aj v danom prípade... . “

Druhý zástupca súdnej rady JUDr. J. D. okrem iného uviedol:

„Ústavná sťažnosť Dr. K. hovorí o porušení čl. 30 ods. 4. Ten znie: Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám. Zjavne v prípade predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky hovoríme o prístupe k inej verejnej funkcii. ... Podmienky prístupu k tejto inej verejnej funkcii sú v ústave dané. Sú dané v čl. 141a ods. 2, kde sa vyžaduje, aby išlo o osobu s vysokoškolským právnickým vzdelaním, bezúhonnú,

s pätnástimi rokmi právnickej praxe. To sú podmienky prístupu k verejnej funkcii – predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozn.: neskôr sudca spravodajca upozornil na to, že podmienky čl. 141a ods. 2 sa nevzťahujú na kandidáta na predsedu najvyššieho súdu). Obidvaja uchádzači splnili podmienky dané čl. 141a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Spor, ktorý sa tu vedie, má svojím spôsobom dve strany rovnice. Na jednej je otázka čl. 30 ods. 4 a čl. 12. Pripomínam len, že je bezpredmetné uvažovať o porušení čl. 12, pretože doterajšia rozhodovacia činnosť ústavného súdu mnohonásobne potvrdila, že čl. 12 sa uplatňuje len subsidiárne, za predpokladu, že je porušené iné základné právo. Teda, ak by bol porušený čl. 30 ods. 4, mohla by byť porušená ochrana čl. 12. Pretože nie je porušený čl. 30 ods. 4, nemá význam už tu uvažovať o porušení čl. 12. Pokiaľ ide o druhú stranu rovnice, Dr. K. namieta, že ústavu porušila Súdna rada Slovenskej republiky. Z toho dôvodu je dôležité vziať do úvahy aj úpravu v čl. 141a ústavy, ktorá upravuje postavenie Súdnej rady Slovenskej republiky.

... Pokiaľ teda ide o čl. 141a Ústavy Slovenskej republiky, súdna rada má podľa čl. 141a ods. 4 písm. c) právo predkladať prezidentovi návrhy na vymenovanie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Toto ustanovenie je treba interpretovať v príčinnej súvislosti alebo v súvislosti s čl. 141a ods. 5, podľa ktorého na platnosť uznesenia súdnej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov.

Prvá otázka, ktorá môže vznikať vo vzťahu k formulácii ods. 5, je, nakoľko je vôbec súdna rada oprávnená vykonávať voľbu predsedu alebo kandidáta na predsedu najvyššieho súdu, keď ústava nehovorí výslovne o voľbe. Toto ustanovenie sa dá naplniť viacerými možnými spôsobmi. Dalo by sa uvažovať okrem voľby, ktorú označujem v mene súdnej rady za v demokratickej spoločnosti najčistejší spôsob obsadzovania verejných funkcií ... o mnohých riešeniach, ktoré je zbytočné tu nastoľovať, lebo so súhlasom nadpolovičnej väčšiny súdnej rady bol vybratý aj jeden z dvoch kandidátov na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Nedošlo teda k porušeniu čl. 141a ods. 5. Pokiaľ ide o väzby v ústave a pokiaľ ide o argumentáciu Dr. K. o porušení jeho práva, lebo Dr. H. hlasoval sám za seba, zdôrazňujem predovšetkým, že nie je preukázaný skutkový stav, že Dr. H. hlasoval sám za seba. Vzhľadom na kvalitu vystúpenia Dr. K., ktorým sa uchádzal o zvolenie za predsedu najvyššieho súdu, sa osobne nazdávam, že kludne Dr. H. si mohol dovoliť

hlasovať za svojho protikandidáta, lebo aj tak ho to nemohlo ohroziť v rámci tej voľby, ktorá tam prebiehala. Ale to je irelevantné... Pokiaľ teda ide o otázku ústavnosti takého hlasovania, čl. 145 ods. 3 druhá veta ústavy výslovne predpokladá, že predseda najvyššieho súdu môže vykonávať úrad dve funkčné obdobia po sebe. Článok 141a ústavy zas výslovne ustanovuje predsedu najvyššieho súdu za člena súdnej rady. Ak by sa bol ústavodarca nazdával, ak by bol zámer vylúčiť predsedu najvyššieho súdu z hlasovania o svojom zotrvaní vo funkcii na ďalšie obdobie, nevyhnutne by ústava musela obsahovať ustanovenie zbavujúce toho člena súdnej rady možnosti hlasovať o takom predloženom návrhu.

Suma sumárum. Ústava Slovenskej republiky nebola porušená tým, čo sa udialo 20. decembra 2002 na súdnej rade pri rozhodovaní o voľbe z predložených návrhov na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tento spor okrem toho zahŕňa dve ďalšie hladiny. Hovoríme, alebo mali by sme hovoriť, o možnosti porušenia zákona a v treťom slede je to otázka porušenia rokovacieho poriadku.

... Podčiarkujem, nijaký zákon Slovenskej republiky nezbavuje predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky možnosti hlasovať o návrhu na svoje znovuustanovenie do ústavou predvídanej možnosti.

Po tretie, otázka rokovacieho poriadku. Dr. K. v rozsahu úprav typu rokovací poriadok namietol porušenie svojho práva, lebo nedostal volebný poriadok a namietol porušenie svojich práv z dôvodu porušenia rokovacieho poriadku. Po druhé, v rámci tohto okruhu otázok Dr. K. namieta porušenie svojho práva preto, že nedostal volebný poriadok. V zákone o súdnej rade chýba akékoľvek splnomocnenie pre Súdnu radu Slovenskej republiky, aby volebný poriadok vypracovala.“

Vedľajší účastník konania sa odvolal na svoje písomné stanovisko a doplnil ho okrem iného o tieto názory:

„... Žiadny sťažovateľ nemôže tvrdiť, že niekto iný proste získal akúkoľvek výhodu pri aplikácii právneho predpisu. Môže iba tvrdiť, že sám bol znevýhodnený..., ale to má jednu chybičku krásy. ...Podľa mojej mienky je právo sťažovateľa viac-menej iluzórne. Muselo by dôjsť k situácii, že za inej konštelácie hlasovania by sa sťažovateľ stal kandidátom. Je napadnutý jeden jediný hlas, aj to iba predpokladaný, predsedu súdnej rady a vedľajšieho účastníka. Priebeh a najmä teda výsledky hlasovania v súdnej rade ani bez tohto

ominózneho hlasu nedávajú sťažovateľovi právo na tvrdenie, že teda by sa svojim výsledkom čo len priblížil výsledkom, ktoré dosiahol Dr. H. “

Sťažovateľ k otázke výkladu čl. 141a ústavy uviedol:

„Chcel by som ešte sa pozastaviť nad výkladom ustanovenia čl. 141a Ústavy Slovenskej republiky, v ktorej zástupcovia súdnej rady a vedľajšieho účastníka vyvodzujú ústavné právo JUDr. H. hlasovať vo voľbe o návrhu na predsedu, kandidáta na predsedu najvyššieho súdu. Podľa môjho názoru expressis verbis to nevyplýva z dikcie zákona, teda z dikcie ústavy ani z dikcie zákona, a to § 6 ods. 5 zákona 185/2002 Zb. o súdnej rade, ktorá je v zásade totožná, pretože toto ustanovenie hovorí o tom, že na uznesenie, na prijatie uznesenia súdnej rady je potrebný nadpolovičný počet jej členov, hlasov, nadpolovičný počet jej členov. Nič viac a nič menej. Ústava, zákon nehovorí o tom, čo je predmetom prijatia uznesenia, o ktorých veciach môže súdna rada rozhodovať uznesením, na prijatie ktorých vecí sa vyžaduje vôbec prijatie uznesenia. Naopak, súdna rada vo svojom rokovacom poriadku ustanovila rozdielne a s iným obsahom ustanovenie, napr. čl. 10 rokovacieho poriadku, kde hovorí, že na prijatie každého návrhu je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny, teda nie na prijatie uznesenia a podobne. Podľa čl. 4 ods. 4 rokovacieho poriadku návrh je schválený, ak v tajnom hlasovaní o ňom hlasovala nadpolovičná väčšina všetkých členov súdnej rady, zaň hlasovala. To znamená, ja sa nestotožňujem s tým, že priamo z ústavy vyplýva predsedovi súdnej rady hlasovať o každom návrhu. ... nie je pravda, že tu stoja dve ústavné práva proti sebe. A to právo na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok a právo predsedu súdnej rady hlasovať o každom probléme. Takže ja si myslím, že ústavný súd pri výklade týchto ustanovení, samozrejme to prislúcha ústavnému súdu, by mal vziať do úvahy, že bola tu možnosť, aby súdna rada upravila hlasovanie, resp. voľbu iným spôsobom, ako je upravené v rokovacom poriadku, a výsledky volieb, ktoré mali byť schválené uznesením, o tých mohli pravdepodobne hlasovať všetci, ja to hovorím v teoretickej rovine a nie je to ani našou úlohou, aby sme hľadali návod, akú cestu mala Súdna rada Slovenskej republiky nájsť. My tvrdíme, že bol porušený § 30 ods. 4. My netvrdíme, že bol samostatne porušený čl. 12 ods. 1 a 2, ale v spojitosti. Práve preto treba vykladať ustanovenie čl. 30 ods. 4 v spojitosti s čl. 1 a 2, s ods. 1 a 2 článku 12 ústavy, podľa ktorého sú všetci rovní vo svojich právach

bez ohľadu na to, aké postavenie zastávajú. Či sú predsedom najvyššieho súdu, alebo členom súdnej rady. Ak by sme toto popreli, tak potom vtedy by bolo úplne zbytočné zakotvenie toho ustanovenia čl. 30 ods. 4 v tomto a v podobných prípadoch. ... Len na margo, keď zástupca súdnej rady uvádza, že poukazujem na rokovací poriadok, ktorý nenadobudol účinnosť, o jeden odsek predtým čl. 13 ods. 1 sa uvádza v ňom, že do zriadenia kancelárie súdnej rady úlohy spojené s činnosťou kancelárie súdnej rady, jej vedúceho a zapisovateľa zabezpečí primeraným spôsobom predseda súdnej rady. To znamená, keď som sa odvolal na článok, že kancelária súdnej rady mala včas primeraným spôsobom oznámiť tretej osobe, že sa bude konať o jej veciach, ak kancelária neexistuje, tak túto povinnosť mal splniť niekto iný. Ten je dnes vedľajším účastníkom a členom súdnej rady, a preto si myslíme, že súdna rada porušila ústavné práva sťažovateľa tým spôsobom, že tie podmienky skutočne neboli rovnaké pre každého.“

Na otázku sudkyne JUDr. Gajdošíkovej „Akým spôsobom ste boli oboznámený s dátumom rokovania a s požiadavkami na účasť súdnej rady, kde ste mali vystúpiť ako kandidát na predsedu najvyššieho súdu?“ sťažovateľ odpovedal:

„Traja členovia ma navrhli na funkciu predsedu najvyššieho súdu a zasadnutie súdnej rady bolo 20. decembra, zhruba tak týždeň pred tým bol podaný môj návrh na moju kandidatúru, čo mi oznámili a povedali asi v takomto zmysle, z tých troch navrhovateľov, že by som mal byť oboznámený o ďalšom postupe, s tým, že mi ústne povedali, že procesný postup je taký, že priamo aj na zasadnutí súdnej rady môžu byť ešte podané návrhy.“

Na uvedenú otázku zástupca súdnej rady JUDr. D. reagoval takto:

„... Súdna rada v súlade s rokovacím poriadkom sa rozhodla postupovať pri zhromažďovaní návrhov kandidátov podľa čl. 5 ods. 5 rokovacieho poriadku, ktorý dáva možnosť súdnej rade rozhodnúť teda inak, než je štandardný režim. To rozhodnutie rozhodnúť podľa tohto ustanovenia sa zrodilo na základe toho, že nebolo jasné, ako to bude vlastne s uchádzačmi o funkciu predsedu najvyššieho súdu. Je to o vecnej stránke. Išlo o najvýznamnejší post vo všeobecnom súdnictve. Napriek tomu chýbali záujemcovia o kandidatúru na post. Na základe stavu, ktorý bol, sme sa zhodli na postupe, že až do začatia rokovania súdnej rady môžu členovia súdnej rady predkladať návrhy jednotlivých

kandidátov, a v nadväznosti na to sme sa dohodli, že svojich kandidátov budú členovia súdnej rady osobne informovať o tom, kedy bude zasadnutie rady, a teda kedy a kde sa ho majú zúčastniť.“

Sťažovateľ k tomu uviedol: „Rád by som zareagoval na Dr. D., pretože vysvetľuje s Dr. B. rokovací poriadok, až má to jednu chybu. Ja som o tom rokovacom poriadku vôbec nevedel ani ma neinformovali a v deň, keď bolo to konanie, toho 20. decembra vôbec som nevedel o tom, či už začalo rokovanie o tom, alebo že by ma boli zavolali dnu a že by povedali: Ste dvaja kandidáti, resp. tretí kandidát, alebo ten tretí kandidát nie je a že pravidlá hry sú také a také. Nič. Čakal som vonku, potom ma zavolali. Povedal Dr. H. ako podpredseda, máš na to 25 minút, lebo to je vyhradený čas. To bolo, prosím, celé konanie.“

Na otázku sudcu spravodajcu o predpokladanej kolízii pri hlasovaní vzhľadom na sudcov najvyššieho súdu ako členov súdnej rady a na potrebu vysvetliť túto personálnu otázku v rokovacom poriadku zástupca súdnej rady JUDr. D. uviedol:

„Samozrejme, bolo známe s dostatočným predstihom, že je vysoká pravdepodobnosť, že niektorý zo sudcov najvyššieho súdu sa bude uchádzať o post predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Ústavná sťažnosť je položená na tom základe, že bolo úlohou súdnej rady vyriešiť tú otázku tak, aby sa vytvorili rovnaké podmienky pre všetkých kandidátov. Členov aj nečlenov súdnej rady. Keď toto premietneme do reálnych možností, je to iba o možnosti obmedziť hlasovacie právo člena súdnej rady. Pretože nedá sa to riešiť opačným spôsobom, že aj kandidát dostane hlasovacie právo, a teda počet členov súdnej rady sa zvýši na 18 plus počet kandidátov nečlenov. Je to o možnosti obmedziť hlasovacie právo. Obmedzenie hlasovacieho práva je závažný zásah do práva každej oprávnenej osoby. Podľa môjho názoru v právnom štáte je vylúčené, aby sa taký zásah udial bez výslovnej úpravy v ústave a bez výslovnej úpravy v zákone. Čiže nebolo na súdnej rade, aby túto otázku riešila v rokovacom poriadku. Ja môžem opakovať jedine to, čo som už povedal v médiách. Tá situácia bola predvídateľná a s prihliadnutím na zákon o rokovacom poriadku a s prihliadnutím na reálny čas, ktorý zostával do uplynutia funkčného obdobia predsedu najvyššieho súdu, bola to vlastne len vláda, ktorá v skrátanom legislatívnom konaní mohla predložiť parlamentu návrh na novelizáciu zákona o súdnej rade, tak aby sa táto otázka vyriešila. Teda, inak povedané, aby člen súdnej rady uchádzajúci sa o zvolenie nemohol

hlasovať o sebe. ... Ale každopádne je vylúčené, aby sa táto závažná otázka riešila interným normatívnym pokynom súdnej rady.“

V priebehu pojednávania vedľajší účastník konania predložil ústavnému súdu do spisu návrhy členov súdnej rady na obidvoch kandidátov na funkciu predsedu najvyššieho súdu.

Ústavný súd ďalej po porade zamietol návrh vedľajšieho účastníka konania na vypočutie navrhovaných členov súdnej rady JUDr. H., JUDr. D., JUDr. H. a JUDr. M.

V záverečnej reči sťažovateľ zotrval na petite sťažnosti. Zástupca súdnej rady uviedol, že súdna rada *„neporušila v žiadnom prípade Ústavu Slovenskej republiky, neporušila ani zákon o Súdnej rade Slovenskej republiky a neporušila podľa nášho názoru ani rokovací poriadok, ktorý bol schválený nie rozporným spôsobom s ostatnými dvoma vymenovanými právnymi formami“*.

Zástupca vedľajšieho účastníka uviedol:

„Podrobne som si preštudoval sťažnosť a tento odsek (pozn.: čl. 141a ods. 5 ústavy), viac-menej spor rozhodujúca okolnosť nebola v sťažnosti spomenutá. Potom sa mohlo samozrejme stať, že čl. 30 ods. 4 sa javil ako teda ustanovenie, ktoré jednoznačne dominuje nad prípadne celým čl. 141a. Keďže... sa rozdelila podľa sťažnosti celá voľba alebo nominácia viac-menej na viac fáz, spomenul by som tie hlavné z nich.

Prvá fáza je fáza akvizície, teda samotných členov súdnej rady, eventuálne sudcov najvyššieho súdu medzi sebou, pri príprave alebo pri odhodlávani sa navrhnúť kandidáta. Táto fáza nie je upravená žiadnym predpisom. Ani ústavou, ani teda predpisom nižšej právnej sily. Druhá fáza je fáza predkladania konkrétnych návrhov na súdnu radu, súdnu radu, podotýkam. Inak tiež nie je nejak špeciálne regulovaná. Pripúšťa návrhy členov súdnej rady. Ja si dovoľím tvrdiť, že jednotlivcov a skupín mimo nej. Samozrejme, záleží na tom, či si ju členovia súdnej rady osvoja, alebo ju budú ignorovať.

... Rovnakou notoriitou (pozn.: ako to, že Dr. K. kandidoval na funkciu predsedu najvyššieho súdu) bolo na najvyššom súde, o čom bude súdna rada rokovať 20. decembra,

že teda predseda najvyššieho súdu končí svoje funkčné obdobie. ...V každom prípade však neverím tomu, že by existoval sudca najvyššieho súdu, ktorý by o tejto okolnosti nebol informovaný. Treťou fázou je samotná fáza prerokovania toho bodu programu, ktorý súdna rada mala zaradený do svojho programu, súčasťou ktorého musí byť, tam už tá mierna regulácia existuje.

... Posledná fáza, ktorá už teda je viac-menej iba administratívnou záležitosťou, ale pre samotné menovanie dosť dôležitou, je fáza, ktorou je samotný teda akt hlasovania, a to už som povedal, a teda predloženie návrhu prezidentovi republiky. V tejto súvislosti... domnievam sa, netreba pustiť zo zreteľa fakt, že ak by sa ústavnej sťažnosti vyhovel, pri komplexnom pohľade na ustanovenia ústavy by vzniklo súčasne tým pádom zvolenému a navrhnutému kandidátovi právo podať ústavnú sťažnosť, o ktorej by mutatis mutandis rozhodol už ústavný súd v inom konaní - právo na menovanie prezidentom na funkciu predsedu najvyššieho súdu - pretože on sám splnil všetky predpoklady na tento krok a súdna rada urobila ústavne konformným spôsobom všetko, čo urobiť mala.

Teda stručný záver a rezumé z toho, čo som povedal, vychádza z faktu, že Dr. H. ako členovi súdnej rady aj predsedovi, čo tiež nie je rozhodujúce, ale čl. 141a ods. 5 nielen umožňoval, ale i prikazoval zapojiť sa do hlasovania, ak bol prítomný. ... Nenachádzam žiadny právny predpis, proti ktorému by Súdna rada Slovenskej republiky konala.“

Účastníci konania si neuplatnili nárok na trovy konania; vedľajší účastník konania túto otázku ponechal na úvahu ústavného súdu.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom súdnej rady pri navrhovaní kandidáta na predsedu najvyššieho súdu a uznesením súdnej rady č. 74 z 20. decembra 2002.

Ústavná, zákonná a ďalšia normatívna základňa

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy „Občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám”.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy „Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať”.

Podľa čl. 141a ods. 1 ústavy „Predsedom Súdnej rady Slovenskej republiky je predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky...“. Do pôsobnosti súdnej rady v zmysle čl. 141a ods. 4 písm. c) ústavy patrí predkladať prezidentovi Slovenskej republiky návrh na vymenovanie predsedu najvyššieho súdu.

Z čl. 145 ods. 3 ústavy vyplýva, že predsedu najvyššieho súdu vymenúva na návrh súdnej rady zo sudcov najvyššieho súdu prezident Slovenskej republiky na päť rokov.

Čl. 141a ods. 6 ústavy ustanovuje, že podrobnosti o spôsobe ustanovenia členov súdnej rady ustanoví zákon.

Zákonom, ktorý vykonáva uvedené ustanovenie ústavy, je predovšetkým zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdnej rade“). Zo znenia § 1 zákona o súdnej rade vyplýva, že

tento zákon upravuje ďalšiu pôsobnosť súdnej rady a podrobnosti o spôsobe ustanovenia jej členov.

Podľa § 3 zákona o súdnej rade, ktorý sa týka zloženia súdnej rady, „Súdna rada má 18 členov. Sú nimi predseda súdnej rady a ďalší jej členovia“. Okrem tohto ustanovenia zákon o súdnej rade obsahuje iba jediné ustanovenie, ktoré sa týka predsedu najvyššieho súdu, t. j. novelizovaný § 39 ods. 1 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov, ktorý znie: „Predsedu najvyššieho súdu... vymenúva zo sudcov tohto súdu prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky na päť rokov.“

Ústavný súd konštatuje, že ústava a zákon o súdnej rade, resp. ďalšie zákony, ktoré sa týkajú súdov a sudcov, neobsahujú podrobnejšiu úpravu postupu navrhovania na vymenovanie predsedu najvyššieho súdu, čo možno hodnotiť ako medzeru v právnej úprave, resp. zverenie riešenia tejto otázky súdnej rade ako prejav jej samostatnosti, samosprávnosti a demokratickosti.

Do ďalšej pôsobnosti súdnej rady podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona o súdnej rade patrí schvaľovať rokovací poriadok súdnej rady.

Súdna rada prijala Rokovací poriadok Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „rokovací poriadok“), ktorý nadobudol účinnosť 26. augusta 2002 okrem častí, ktoré sa týkajú kancelárie súdnej rady. Týmto dňom nadobudli účinnosť aj ustanovenia čl. 2 až 4 „Voľby a ďalšie personálne návrhy v pôsobnosti súdnej rady“.

Podľa čl. 4 ods. 1 rokovacieho poriadku súdna rada predkladá prezidentovi Slovenskej republiky návrh na vymenovanie predsedu najvyššieho súdu. Z čl. 4 ods. 4 rokovacieho poriadku ďalej vyplýva, že takýto návrh podľa ods. 1 podávajú členovia súdnej rady. Návrh je schválený, ak zaň v tajnom hlasovaní hlasovala nadpolovičná väčšina všetkých členov súdnej rady. Pre opakované hlasovanie o návrhoch podľa čl. 4 sa primerane použije ustanovenie čl. 2 ods. 2 rokovacieho poriadku.

Pri personálnych návrhoch podľa čl. 2, čl. 3 a čl. 4 môže súdna rada kandidátov vypočúť, a to pred svojím rozhodnutím. Urobí tak vždy, ak ide o návrh na vymenovanie predsedu najvyššieho súdu.

Základné podmienky prístupu k funkcii predsedu najvyššieho súdu

Potenciálnym kandidátom na predsedu najvyššieho súdu v zmysle ustanovenia čl. 145 ods. 3 ústavy je každý sudca najvyššieho súdu.

Marginálnosť a medzerovitosť právnej úpravy (rámcová ústavná úprava a absencia zákonnej úpravy) uznášania sa súdnej rady o návrhu kandidáta na funkciu predsedu najvyššieho súdu (ktorú nemožno pripisovať na ťarchu súdnej rade) vytvorila súdnej rade priestor prezentovať sa ako vrcholný samosprávny orgán s dominantnými demokratickými princípmi uplatňovanými pri svojej činnosti. Absencia podrobnej zákonnej úpravy umožnila súdnej rade pri akceptácii princípu rovnosti vyjadreného v čl. 12 ods. 2 ústavy a pri rešpektovaní ústavných limitov čl. 30 ods. 4 ústavy rozhodovať o návrhu na predsedu najvyššieho súdu. Táto široká voľnosť pri úprave jej postupu ju však nezbavila povinnosti zvoliť objektívny a ústavne nespochybniteľný postup navrhovania kandidáta na predsedu najvyššieho súdu, naopak, túto jej povinnosť umocnila.

Právomoc predkladať návrhy na kandidáta na predsedu najvyššieho súdu ústava zveruje súdnej rade. Je nesporné, že postup pri navrhovaní kandidáta na predsedu najvyššieho súdu je integrálnou súčasťou uplatňovania základného práva občanov na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok (čl. 30 ods. 4 ústavy). Ide o procesný postup (konanie), ktorý musí rešpektovať ústavný príkaz vyjadrený v dikcii čl. 30 ods. 4 ústavy („za rovnakých podmienok“).

Ústavný súd už konštatoval, že objektívu konania o ochrane alebo rozhodovania o uplatnení základného práva alebo slobody občana treba považovať za neoddeliteľnú

súčasť každého z tých základných práv alebo slobôd (upravených v druhej hlave ústavy), k ochrane ktorých alebo k rozhodovaniu o uplatnení ktorých dochádza v konaniach pred rôznymi orgánmi (II. ÚS 9/00, III. ÚS 23/00).

V právnom štáte je nevyhnutné, aby každý orgán verejnej moci vrátane súdnej rady postupoval pri výkone svojej právomoci tak, že zabezpečí objektivitu svojho postupu smerujúceho k ochrane alebo uplatňovaniu základného práva alebo základnej slobody, ako aj objektivitu samotného rozhodovania o ochrane a uplatňovaní základného práva alebo základnej slobody, a to bez ohľadu na to, či tento postup prebieha v právne formalizovanom rámci alebo iba v rámci faktickej činnosti príslušného orgánu. Uplatňovanie a ochrana každého základného práva alebo slobody musí byť v činnosti každého orgánu verejnej moci zabezpečená reálne a musí prebiehať na nediskriminačnom základe. Táto požiadavka sa dotýka každého úkonu orgánu verejnej moci, ktorý priamo alebo aspoň sprostredkované súvisí s ochranou alebo uplatňovaním základného práva alebo slobody.

Súdna rada mala preto povinnosť ústavne súladným spôsobom uplatniť kritériá a požiadavky vyplývajúce z ustanovenia čl. 30 ods. 4 ústavy pre konkrétnu úpravu otázok pri predkladaní návrhu na predsedu najvyššieho súdu bez ohľadu na to, či ako prostriedok na formulovanie takéhoto návrhu prezidentovi využije voľby (napr. s využitím poznatkov o zákonných pravidlách ustanovovania členov súdnej rady), konkurz (s využitím poznatkov o zákonných pravidlách uplatňovaných t. č. napr. v štátnozamestnaneckých vzťahoch) alebo iný spôsob nominácie neobmedzujúci aktívnu legitimáciu voliteľných subjektov na túto funkciu z radov všetkých sudcov najvyššieho súdu.

Ústavný súd zistil (z programu rokovania súdnej rady z 20. decembra 2002 na pozvánke z 21. novembra 2002, ako aj zo zápisnice zo zasadnutia tejto súdnej rady), že predloženie návrhu na predsedu najvyššieho súdu prezidentovi má byť výsledkom volieb, ktorých priebeh, počnúc navrhnutím kandidátov až po samotné hlasovanie, však nemal bližšie určené pravidlá formalizovaného postupu okrem čiastkových úprav obsiahnutých v rokovacom poriadku súdnej rady v čl. 4 ods. 1, 4 a 5.

Čl. 4 ods. 1 a 4 rokovacieho poriadku súdnej rady rieši otázku predkladania návrhov na predsedu najvyššieho súdu členmi súdnej rady na rokovaní súdnej rady a následného predloženia návrhu prezidentovi, kým čl. 4 ods. 5 zakladá obligatórne rokovacie pravidlo o vypočutí kandidátov, ak ide o návrh na vymenovanie predsedu najvyššieho súdu.

Z dokazovania vykonaného na ústnom pojednávaní vyplynulo, že súdnej rade boli doručené dva návrhy na kandidátov na funkciu predsedu najvyššieho súdu.

Predsedovi súdnej rady bol 12. decembra 2002 doručený návrh členov súdnej rady JUDr. Š. D., JUDr. I. H. a JUDr. J. M. na voľbu JUDr. S. K. za kandidáta na predsedu najvyššieho súdu. Navrhovatelia požiadali, aby bol ich návrh doručený všetkým členom súdnej rady tak, aby sa s ním mohli v dostatočnom časovom predstihu oboznámiť. Z návrhu tiež vyplynulo:

„Navrhovaný kandidát JUDr. S. K. bol informovaný o potrebe jeho osobnej prítomnosti na zasadnutí Súdnej rady 20. decembra 2002 tak, aby mohol byť v súlade s čl. 4 ods. 5 Rokovacieho poriadku byť vypočutý“.

Predsedovi súdnej rady bol ďalej 18. decembra 2002 doručený návrh členov súdnej rady JUDr. D. H., JUDr. M. L. a JUDr. J. S. na voľbu JUDr. Š. H. za kandidáta na predsedu najvyššieho súdu. Navrhovatelia požiadali o doručenie návrhu všetkým členom súdnej rady. Z návrhu tiež vyplynulo:

„Navrhovaný kandidát JUDr. Š. H. bude osobne prítomný na zasadnutí Súdnej rady SR 20. decembra 2002, tak aby mohol byť v súlade s čl. 4 ods. 5 Rokovacieho poriadku Súdnej rady SR vypočutý.“

Obidva návrhy obsahovali odôvodnenie a stručný životopis a profesijný postup kandidátov.

Podľa povereného zástupcu odporcu sa súdna rada rozhodla postupovať pri zhromažďovaní návrhov kandidátov podľa čl. 5 ods. 5 rokovacieho poriadku („Predseda súdnej rady alebo jej člen, ktorý navrhuje doplniť program zasadnutia podľa čl. 8 ods. 1 veta

druhá a čl. 8 ods. 4 doručí osobne alebo prostredníctvom kancelárie súdnej rady členom súdnej rady všetky písomné materiály, ktoré slúžia ako podklad k bodu programu najneskôr posledný pracovný deň pred začatím zasadnutia, ak súdna rada nerozhodne inak“).

Z dokazovania pred ústavným súdom vyplynulo, že oba návrhy boli doručené členom súdnej rady pred 6. zasadnutím súdnej rady, čo znamená, že mali možnosť sa s nimi oboznámiť.

Aj keď etapu podania návrhu sťažovateľ nespochybnil, ústavný súd uvádza, že zakotvením oprávnenia podávať návrhy na predsedu najvyššieho súdu v rokovacom poriadku len členom súdnej rady súdna rada značne obmedzila okruh navrhovateľov a súčasne založila v rámci okruhu možných kandidátov (všetci sudcovia najvyššieho súdu) nerovnaké podmienky prístupu k funkcii predsedu najvyššieho súdu pre jednu skupinu sudcov najvyššieho súdu, t. j. tých sudcov najvyššieho súdu, ktorí sú zároveň členmi súdnej rady, v porovnaní s druhou skupinou sudcov najvyššieho súdu, ktorí členmi súdnej rady nie sú, pretože nebolo vylúčené, že členovia súdnej rady, ktorí sú sudcami najvyššieho súdu, môžu navrhovať sami seba.

V právnom štáte sa však nemožno spoliehať na náhodné a ad hoc vyriešenie vytvorených nerovnakých možností pri uplatňovaní základného práva na prístup k volenej alebo inej verejnej funkcii. Nerovnosť účastníkov nemôže mať pôvod v tom, že niektorý z uchádzačov je členom súdnej rady a druhý uchádzač členom takéhoto orgánu nie je. Ústavný súd už konštatoval, že „Význam rovnakých podmienok je v tom, že právnymi predpismi akejkoľvek sily ani praxou orgánov štátnej moci nemožno preferovať či diskriminovať niektoré skupiny občanov pred inými skupinami, pokiaľ ide o prístup k verejným funkciám“ (II. ÚS 48/97).

Ústavný súd zistil, že k takémuto nerovnakému prístupu pri predkladaní návrhov došlo bez toho, že by súdna rada v písomných podkladoch alebo v ústne prednesených stanoviskách uviedla akýkoľvek dôvod takéhoto postupu.

Prípravná fáza postupu súdnej rady pri navrhovaní kandidáta na predsedu najvyššieho súdu

Informovanie kandidátov o čase, mieste a spôsobe volieb

Súdna rada je orgánom, ktorý bol povinný v prípade, ak si ako systém výberu pre navrhovanie kandidáta na predsedu najvyššieho súdu zvolil voľby, podľa čl. 30 ods. 4 ústavy zaručiť vytvorenie rovnakých podmienok pre prístup k funkcii predsedu najvyššieho súdu pre všetkých potenciálnych kandidátov (pro foro externo). Súdna rada pri takomto prístupe a pri absencii právnej úpravy mala určiť pravidlá volieb nielen ako internú normu (normy) obsiahnutú v rokovacom poriadku alebo inom internom predpise, ale ich mala sprístupniť všetkým aktívne a pasívne legitimovaným subjektom potenciálne participujúcim na týchto voľbách, pretože „voľba“ kandidátov má bezpochyby svoj externý rozmer. Ten spočíva minimálne v jej povinnosti dostupným a primeraným spôsobom informovať všetkých potenciálnych kandidátov o tom, kedy, kde a za akých podmienok sa takáto voľba uskutoční. Z povahy veci jednoznačne vyplýva, že takúto povinnosť má predseda súdnej rady, ktorý súdnu radu voči externému fóru reprezentuje (najmä v čase, keď súdna rada nemá svoju kanceláriu a podľa čl. 13 ods. 1 rokovacieho poriadku do zriadenia kancelárie súdnej rady úlohy spojené s činnosťou súdnej rady zabezpečuje primeraným spôsobom predseda súdnej rady).

Dôvodom na nesplnenie tejto povinnosti súdnej rady nemôže byť skutočnosť, že nebola zriadená kancelária súdnej rady.

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť v tejto súvislosti vo vzťahu k pozvánke na 6. zasadnutie súdnej rady 20. decembra 2002 adresovanej členom súdnej rady, ktorá tvorila prílohu podania vedľajšieho účastníka, že v nej k bodu 1 programu „Voľba kandidáta na predsedu Najvyššieho súdu SR“ bolo uvedené nasledovné vysvetlenie:

„Procesný režim voľby kandidáta na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa riadi schváleným Rokovacím poriadkom Súdnej rady Slovenskej republiky. Javí sa byť vhodné, aby členovia svojich kandidátov na funkciu predsedu Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky oznámili v primeraný čas. Ak tak mienia urobiť až na samotnom zasadnutí súdnej rady, bude potrebné zabezpečiť účasť navrhovaného kandidáta, pretože podľa čl. 4 ods. 5 rokovacieho poriadku navrhnutí kandidáti na funkciu predsedu najvyššieho súdu budú súdnou radou vypočutí.“

Pozvánku na zasadnutie súdnej rady adresovanú všetkým jej členom ústavný súd nemohol považovať za informáciu o voľbách pre potenciálnych kandidátov, keďže ani z hľadiska obsahu nebola spôsobilá nahradiť informáciu o voľbách. Zmienka o tom, že „procesný režim voľby kandidáta sa riadi schváleným Rokovacím poriadkom Súdnej rady Slovenskej republiky“, má inú výpovednú hodnotu pre člena súdnej rady pozvaného na zasadnutie, ktorý o tomto rokovacom poriadku hlasoval a ktorý sa ním riadi na každom zasadnutí súdnej rady, a inú pre akéhokoľvek iného potenciálneho kandidáta na predsedu najvyššieho súdu – nečlena súdnej rady, ktorý o tomto internom predpise nemusí mať žiadne informácie. Postup, ktorý zvolila súdna rada, založil vytvorenie nerovnakej podmienky prístupu k volenej funkcii.

Právo navrhovaných kandidátov oboznámiť sa s podmienkami volebného poriadku, t. j. v danom prípade s časťou rokovacieho poriadku, je neoddeliteľnou súčasťou podmienok pre rovnaký prístup k voleným alebo iným verejným funkciám. Z nijakého úkonu súdnej rady ale nevyplývalo, že vôbec urobila nejaký krok v tomto smere vo vzťahu k sťažovateľovi [ani v čase, keď nebolo známe meno žiadneho kandidáta, ani v čase, keď jej bol doručený návrh prvého konkrétneho kandidáta (sťažovateľa), t. j. po 12. decembri 2002, do času, keď sa konala samotná voľba, t. j. do 20. decembra 2002 vrátane].

Argumentácia odporcu, že v pozvánke je uvedené zabezpečiť účasť kandidáta na zasadnutí súdnej rady navrhovateľom, v prípade sťažovateľa neobstojí, pretože tento nebol kandidátom, ktorý bol/mal byť navrhnutý až na zasadnutí súdnej rady (a táto povinnosť sa pre navrhovateľov podľa pozvánky vzťahovala len na tieto prípady). Obdobne nemožno považovať za pozvánku na zasadnutie súdnej rady informovanie kandidáta navrhovateľmi o potrebe jeho účasti na zasadnutí súdnej rady 20. decembra 2002.

Postup súdnej rady v tejto fáze ústavný súd preto hodnotil ako postup, ktorý viedol k vytvoreniu nerovnakých podmienok prístupu k volenej a navrhovanej funkcii na predsedu najvyššieho súdu.

Priebeh zasadnutia a hlasovanie o kandidátovi na predsedu najvyššieho súdu

Zo zápisnice zo 6. zasadnutia súdnej rady vyplynulo, že prvý bod zasadnutia „Voľba kandidáta na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky“ uviedol predseda súdnej rady, ktorý odovzdal vedenie podpredsedovi súdnej rady Dr. H.

Podľa uznesenia súdnej rady č. 73 pred vystúpením jednotlivých kandidátov súdna rada verejným hlasovaním odsúhlasila, že jednotlivý kandidát bude vystupovať bez prítomnosti druhého kandidáta. Na tomto hlasovaní sa zúčastnil aj kandidát JUDr. H. ako predseda súdnej rady.

Zo zápisnice zo 6. zasadnutia súdnej rady a z uznesenia súdnej rady č. 73 vyplynulo, že ako prvý vystúpil kandidát JUDr. H. a ako druhý v poradí JUDr. K. Tým, že prvý kandidát sa nezúčastnil na vypočutí druhého kandidáta, ale neskôr volil a hlasoval v súdnej rade, došlo k tomu, že hlasoval bez znalosti toho, ako bola splnená podmienka, ktorá bola pre hlasovanie významná (vyplývala z čl. 4 ods. 5 rokovacieho poriadku a bola predmetom verejného hlasovania, o čom svedčí znenie uznesenia súdnej rady č. 73 prijatého 20. decembra 2002), t. j. bez toho, aby si vypočul vystúpenie druhého kandidáta.

K porušeniu rovnakých podmienok v tomto štádiu procesu navrhovania kandidátov na predsedu najvyššieho súdu došlo podľa názoru ústavného súdu aj tým, že v zmysle uznesenia súdnej rady č. 73 sťažovateľ na rozdiel od protikandidáta nemohol pri svojom vypočutí pôsobiť na všetkých členov súdnej rady, ktorí o ňom následne mali hlasovať, čo je pri takom malom počte osôb oprávnených voliť podstatný rozdiel. Ústavný súd považuje za súčasť základného práva podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy právo každého kandidáta pôsobiť na všetkých členov toho orgánu, ktorý o jeho kandidatúre rozhoduje. Toto právo sa však v danom prípade nerealizovalo.

K samotnej otázke hlasovania odporca uviedol, že jeho hlasovanie (predsedu najvyššieho súdu) o návrhu kandidáta na funkciu predsedu najvyššieho súdu vyplýva zo znenia čl. 141a ods. 1 a 5 ústavy a je teda jeho „ústavným právom a nemôže byť spochybnené na základe fikcie ... ako hlasoval. Porušenie sťažovateľových práv by bolo možné konštatovať vtedy, keby Súdna rada SR postupovala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, teda nie v súlade s čl. 141a ods. 1, 5 Ústavy SR. Tvrdenie sťažovateľa o jeho diskriminácii v zmysle čl. 12 ods. 2 Ústavy SR je zároveň tvrdením o diskriminačnej povahe ods. 1, 5 čl. 141a Ústavy SR. Naviac, ak by som nehlasoval, nič by to nemenilo na „voliteľnej situácii“ pre sťažovateľa, ktorý už keď súhlasil s touto kandidatúrou mal nesporne vedomosť o tom, ako sa hlasuje v súdnej rade a tým tieto podmienky akceptoval.“

Podľa názoru ústavného súdu z čl. 141a ods. 5 ústavy vyplýva, že uznesenia súdnej rady sa prijímajú nadpolovičnou väčšinou všetkých členov súdnej rady. Z toho možno vyvodiť, že na prijatie uznesenia súdnej rady je potrebných 10 z celkového počtu 18 hlasov členov súdnej rady. Žiadny iný ústavný príkaz ani ústavné právo zo znenia tejto procesnej normy nevyplýva. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že formulácia „je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých“ členov, napr. poslancov Národnej rady Slovenskej republiky v čl. 84 ods. 3 alebo v čl. 88 ods. 2 ústavy a pod., je typom štandardného procesného ustanovenia, ktoré nemožno vykladať tak, že hlasovať musia vždy všetci členovia príslušného orgánu.

Ústavný súd sa preto nestotožňuje s výkladom vedľajšieho účastníka, že čl. 141a ods. 5 ústavy prikazoval predsedovi súdnej rady hlasovať, resp. že toto hlasovanie predstavuje jeho ústavné právo. Ustanovenie čl. 141a ods. 5 ústavy má procesnú povahu a upravuje potrebné kvórum pri hlasovaní, ktoré sa však striktne nespája s počtom členov súdnej rady, ktorí budú hlasovať. Iný význam nadobúda v súvislosti s povinnosťou ochrany základných práv a slobôd (konkrétne základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy), predovšetkým pri rokovaní o personálnych otázkach, a to vtedy, ak ide o otázky, ktoré sa osobne týkajú člena súdnej rady ako uchádzača o verejnú funkciu, o ktorom rozhoduje súdna rada.

V tejto súvislosti nemožno prijať ani tvrdenie odporcu, že rešpektovaním čl. 141a ústavy vo veci navrhovania predsedu najvyššieho súdu sa splnili požiadavky čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy, keďže ani ústavná a ani zákonná úprava postup pri navrhovaní kandidátov na predsedu najvyššieho súdu vôbec neupravuje. Z čl. 12 ods. 2 ústavy vyplýva subjektívne právo každého, aby nemohol byť diskriminovaný z dôvodov v tomto ustanovení vymenovaných (III. ÚS 39/01).

Ústavný súd v súvislosti so všeobecným princípom rovnosti konštatuje, že o odstránenie zvýhodnenia sa nemôže uchádzať každý, ale len ten, kto sa nachádzal v rovnakej situácii ako neprímerane zvýhodnený, pretože vo vzťahu k nemu sa priznanie neprímeranej výhody javí ako porušenie princípu rovnosti. Tento základný princíp je porušený vždy vtedy, ak sa s jednou skupinou adresátov noriem v porovnaní s inou skupinou zaobchádza inak, hoci medzi oboma skupinami nie sú rozdiely takého druhu a takej závažnosti, že odôvodňujú takéto nerovnaké zaobchádzanie (sudcovia najvyššieho súdu, ktorí majú právo na prístup k voleným alebo iným verejným funkciám za rovnakých podmienok bez ohľadu na to, či sú členmi súdnej rady alebo nie). Ide o vytvorenie rovnakých podmienok pre voľbu a navrhovanie kandidátov na predsedu najvyššieho súdu, nie o podmienky vyplývajúce z členstva v súdnej rade.

Súdna rada, ako to vyplýva zo zápisnice z 20. decembra 2002, po vypočutí uchádzačov pokračovala v zasadaní za prítomnosti protikandidáta sťažovateľa ako predsedu súdnej rady, ktorý sa zúčastnil na tomto zasadnutí po vypočutí sťažovateľa až po hlasovanie, hoci zabezpečeniu rovnakých podmienok by bolo zodpovedalo vylúčenie jeho účasti až do okamihu hlasovania o predložených návrhoch, alebo naopak, aj účasť protikandidáta na rokovaní až do okamihu hlasovania. Ani z predložených písomných podkladov a ani z ústneho vystúpenia zástupcov súdnej rady však ústavný súd nezistil, že by k takémuto spôsobu zabezpečenia rovnosti kandidátov na predsedu najvyššieho súdu po prednesení ich ústnych vystúpení bola súdna rada siahla.

Závery a rozhodnutie ústavného súdu

Marginálnosť a medzerovitosť právnej úpravy a ani odvolanie sa na čl. 141a ods. 5 ústavy, ako ani organizačné a iné problémy súdnej rady nezabavujú súdnu radu povinnosti chrániť základné právo kandidátov upravené v čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy. Na základe tohto ústavný súd dospel k týmto záverom:

Súdna rada bez akejkoľvek rozumnej opory v ústave a zákone a bez primeraného odôvodnenia obmedzila sťažovateľa v uchádzaní sa o funkciu predsedu najvyššieho súdu tak, že jeho účasť v tomto procese podmienila návrhom člena súdnej rady. Tento nerovnaký prístup, ktorý sa nepriamo dotýka nielen sťažovateľa, ale všetkých potenciálnych kandidátov na funkciu predsedu najvyššieho súdu, ktorí nie sú členmi súdnej rady, je priamym dôsledkom znenia čl. 4 ods. 4 rokovacieho poriadku schváleného súdnou radou.

Súdna rada vo fáze prípravy postupu pri voľbách a navrhovaní kandidátov na predsedu najvyššieho súdu (ani neskôr) nepovažovala za potrebné informovať jedného z kandidátov o svojich volebných pravidlách, t. j. o príslušnej časti rokovacieho poriadku, hoci tento kandidát - sťažovateľ - bol uchádzačom z externého prostredia (nebol členom súdnej rady), nepovažovala tiež za potrebné upresniť obsah jeho vypočutia, čo ústavný súd zhodnotil ako porušenie rovnakých podmienok na prístup k verejnej funkcii.

Vo fáze vypočutia a voľby kandidátov bol sťažovateľ na rozdiel od svojho protikandidáta znevýhodnený tým, že ako nečlen súdnej rady nemal možnosť vplývať na všetkých jeho voličov počas samotného vypočutia, takisto nemal možnosť pokračovať v uplatňovaní tohto vplyvu v čase od skončenia vypočutia až do okamihu tajného hlasovania, čo ústavný súd vyhodnotil ako porušenie rovnakých podmienok prístupu k verejnej funkcii podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že obsahom (súčasťou) pravidiel hlasovania súdnej rady nie je právo ktoréhokoľvek člena súdnej rady hlasovať (zúčastniť sa na hlasovaní súdnej rady).

Ústavný súd zistil, že v dôsledku týchto postupov súdnej rady (ktorá sa na jednej strane odvolávala len na znenie ústavy a zákona o súdnej rade, kým na druhej strane prijala rokovací poriadok a urobila viacero faktických úkonov, ktoré objektívne vytvárali pre sťažovateľa nerovnaké podmienky na prístup k funkcii predsedu) bol celý proces navrhovania kandidáta na predsedu najvyššieho súdu poznačený nevyváženým a nerovným prístupom súdnej rady k sťažovateľovi, hoci súdnej rade nič nebránilo, aby si splnila ústavnú povinnosť chrániť uvedené základné právo sťažovateľa.

Vychádzajúc z týchto záverov ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyslovil, že súdna rada svojím postupom pri navrhovaní kandidáta na predsedu najvyššieho súdu porušila čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy. Protiústavný postup súdnej rady vyústil do schválenia jej uznesenia č. 74. Uznesenie súdnej rady č. 74 na jednej strane osvedčuje výsledok voľby kandidáta na funkciu predsedu najvyššieho súdu, ale zároveň plní tiež funkciu právne relevantného návrhu na vymenovanie Š. H. do funkcie predsedu najvyššieho súdu podľa čl. 141a ods. 4 písm. c) ústavy. Keďže postup súdnej rady pri voľbe kandidáta na funkciu predsedu najvyššieho súdu bol v rozpore s ústavou, je potrebné zrušiť aj uznesenie, ktoré je priamym dôsledkom tohto postupu. Podľa § 56 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd preto zrušil toto uznesenie súdnej rady a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Týmito výrokmi je súdna rada viazaná (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Úhrada trov konania sa účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi nepriznala, pretože sa jej zriekli.

Vo zvyšku ústavný súd sťažnosti nevyhovel, pretože ďalšie navrhované výroky by už nemali opodstatnenie pre poskytnutie ochrany sťažovateľovi v tomto konaní.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Zo záverov, ktoré viedli k výroku tohto nálezu ústavného súdu, vyplýva pre súdnu radu povinnosť vhodnými prostriedkami objektivizovať postup pri navrhovaní kandidáta na predsedu najvyššieho súdu a zosúladiť tento postup s jej ústavnou povinnosťou chrániť základné právo každého uchádzača na rovnaký prístup k funkcii predsedu najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2003